

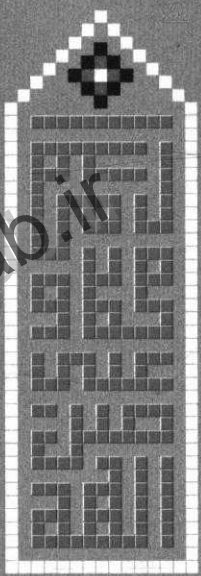
بررسی پدیده‌ها و نهادهای فرهنگی

تجربه‌نگاری اد

محمد رضا مالکی بروجردی

www.ketab.ir

سرشناسه: مالکی بروجنی، محمدرضا، ۱۳۶۷-

عنوان و نام پدیدآور: بررسی پدیده‌ها و نهاد‌های فرهنگی: تجربه‌نگاری جهاد/

محمدرضا مالکی بروجنی؛ ناظر علمی محسن دنیوی؛

ویراستار سیدحسام‌الدین حقیقیان.

مشخصات نشر: تهران: سازمان تبلیغات اسلامی، حوزه هنری، پژوهشکده

فرهنگ و هنر اسلامی، ۱۴۰۱.

مجموعه و ظاهر: ۲۰۲ ص.

شابک: ۹۷۸-۶۲۲-۹۶۵۸۰-۳

یادداشت: کتابخانه: ص ۲۰۲-۲۰۳.

موضوع: جهاد Jihād

موضوع: سیاست فرهنگی Cultural policy

موضوع: جهاد در قرآن Jihād in the Qur'an

موضوع: جهاد -- جنبه‌های اجتماعی -- ایران Jihād -- Social aspects -- Iran

شناسه افزوده: دنیوی، محسن، ۱۳۶۲-

شناسه افزوده: سازمان تبلیغات اسلامی. حوزه هنری. پژوهشکده فرهنگ و هنر اسلامی

رده‌بندی کنگره: BP۱۹۶

رده‌بندی دیویی: ۳۷۷

شماره کتابشناسی ملی: ۹۱۴۵۶۰۷

پژوهنده: کمال و هنر اسلامی
بررسی پدیدمآوردن فرهنگ و هنر اسلامی
۱؛ تجربه نگاری چه

محمد رضا مالکی بروجینی
ناظر علمی: محسن دنیوی
ویراستار: سید حسام‌الدین حقیقیان
طراح جلد و گرافیک: صادق جمالی
صفحه‌آرا: احمد الهی

چاپ اول: ۱۴۰۱
شمارگان: ۵۰۰ نسخه
شابک دوره: ۹۷۸-۶۲۲-۹۲۵۸-۱-۹
شابک جلد: ۹۷۸-۶۲۲-۹۲۵۸-۳-۳

نشانی:

تهران، خیابان سمیه،
حوزه هنری، پژوهشکده
فرهنگ و هنر اسلامی
کدپستی: ۱۵۹۶۷۱۹۵۱۳
شماره تماس: ۰۹۱۰۸۱۰۲۲۲۸

با اسکن
رمزبند از
دیگر کتاب
پژوهشکده
آگاه
شومید

نقل و چاپ نوشته‌ها منوط به اجازه رسمی از ناشر است.

شماره تماس پژوهشکده فرهنگ و هنر اسلامی: ۸۸۸۹۶۹۳۳

فهرست مطالب

۸	پیشگفتار پژوهشکده فرهنگ و هنر اسلامی	
۱۰	پیش درآمد	
۱۶	پیشینه نگاری	
۱۸	هدف روایت جهاد	
۱۹	روش روایت جهاد	
۲۳	روایت هجرت جهادی	
۲۵	فصل نخست: فرهنگ جهاد در صدر اسلام	
۳۰	هجرت	
۳۲	قتال	
۳۴	جهاد	
۳۷	جهادی دیگر	
۳۹	فرهنگ جهاد در عصر انمه معصومین	
۴۱	شبه جهاد	

فصل دوم؛ فرهنگ جهاد بعد از انقلاب اسلامی	۴۳
مفاهیم محوری انقلاب اسلامی	۴۵
استقلال؛ مغز استقلالی، مغز استعماری	۴۶
آزادی در چهارچوب شرع و قانون	۵۳
عدالت؛ جریان قوانین الهی	۵۵
رابطه استقلال، آزادی و عدالت	۵۷
جهاد و اهداف انقلاب	۵۸
از خلق ایده تا نهادینه شدن جهاد	۶۱
ایده جهادسازندگی	۶۲
- جهادسازندگی محصول ایده‌ای دانشجویی	۶۳
- خلق ایده در مواجهه با موضوع امنیت	۶۴
- انقلاب اسلامی و امکان خلق ایده	۶۹
نهادینه شدن جهادسازندگی	۷۲
- کشاکش جهاد؛ جهاد دولتی یا جهاد مردمی؟	۷۲
- تجلی توسعه مفهومی جهاد در جهادسازندگی	۷۵
- تصویر اساسنامه؛ بارقه تحریف	۷۷
جهادی بودن به مثابه یک سبک زیستن (واقعیتی نهادی)	۸۱
- محبت انقلاب	۸۲
- معنویت اجتماعی	۸۳
- تعهد و تخصص	۸۴
- تمرکززدایی	۸۵
- هدف‌گرایی	۸۶
- بازمهندسی فرایندها	۸۶
- مدیریت در صحنه	۸۷
- کار جمعی و تکیه بر مردم	۸۷
- شتاب‌دهنده‌های جهادسازندگی	۸۸
- انحراف از ایده اولیه جهادسازندگی	۹۰
- تغییر ایده؛ از مشارکت به تصدی‌گری	۹۴
- بازسازی ایده جهادسازندگی	۹۶
- تولد اردوهای جهادی؛ نهاد بدیل جهادسازندگی	۹۸
- اردوهای جهادی «دبیرستان مفید»	۹۸
- حاج عبدالله؛ نقطه عطف اردوهای جهادی	۹۹
- نهادینه شدن اردوهای جهادی	۱۰۳
- محمل اردوهای جهادی	۱۰۳
- حکمرانی اردوهای جهادی	۱۰۵
- بسیج سازندگی بدیل جهادسازندگی؟	۱۰۵
- بسیج دانشجویی؛ شتاب‌دهنده گروه‌های جهادی ایده‌محور	۱۰۶
- تحول در اردوهای جهادی؛ از تورسیم محرومیت به طبیب محرومیت	۱۰۸
- ایده بدیل؛ حکمرانی سکویی فعالیت‌های جهادی	۱۱۳

فصل سوم: دلالت های سیاسی	۱۱۷
دلالت های سیاسی جهاد در فرهنگ دینی	۱۱۸
سیاست قتال	۱۱۸
سیاست دفاع	۱۲۰
سیاست استعمار	۱۲۱
سیاست جهاد	۱۲۳
سیاست جهاد فرهنگی	۱۲۴
سیاست هجرت	۱۲۵
سیاست جهاد و هجرت؛ دفاع و تدافع	۱۲۶
سیاست هجرت جهادی	۱۲۷
دلالت های سیاسی فرمان امام برای تشکیل جهاد	۱۳۰
دلالت های سیاسی اساننامه جهاد سازندگی	۱۳۴
دلالت های سیاسی تشکیل بسیج سازندگی	۱۳۵
دلالت های سیاسی پیام نه بندی رهبر انقلاب	۱۳۹
سیاست های جهادی در نقشه مهندسی کشور	۱۴۱
میدان بازتولید فرهنگ جهادی و دلالت های سیاسی آن	۱۴۶
«ولی نعمتان» نخستین تجربه شیرین اردوهای جهادی	۱۵۰
- آغاز مسیر	۱۵۰
- جذبیه حاج عبدالله و تجربه های مجید	۱۵۰
- اردوهای جهادی به مثابه امر فرهنگی	۱۵۲
- ایده اردوهای جهادی	۱۵۴
- «ولی نعمتان» و حاکمیت	۱۵۵
- «خانه طلاب جوان»؛ خود جوش در امتداد راه حاج عبدالله والی	۱۶۵
- مأموریت خانه طلاب	۱۶۵
- «خانه طلاب جوان» و حاکمیت	۱۶۹
«بسیج دانشجویی»؛ شتاب دهنده جهت برای حمایت از ایده های نوآورانه و گروه های پایدار جهادی	۱۷۰
- امر فرهنگی	۱۷۰
- ایده شتاب دهنده اردوهای جهادی	۱۷۴
- بسیج دانشجویی و حاکمیت	۱۷۵
مؤسسه «میقات جوانان انقلاب اسلامی»؛ جهاد برای تربیت مدیر دولت اسلامی	۱۷۷
- امر فرهنگی	۱۷۷
- میقات و حاکمیت	۱۷۸
«مضمار»؛ فرهنگ سازی تشکیلات اسلامی	۱۸۵
- امر فرهنگی	۱۸۶
- ایده مضمار	۱۸۸
- مأموریت مضمار	۱۸۹
- مضمار و حاکمیت	۱۹۰
کلام آخر	۱۹۷
کتاب نامه	۲۰۱

پیش‌گفتار پژوهشکده فرهنگ و هنر اسلامی

سیاست‌گذاری فرهنگی در ایران امروز، فاقد شاکله و سنتی ریشه‌دار است. آنچه موجود است، بیشتر ترجمه و مطالعه تطبیقی است و اگر در این زمینه تلاشی برای تولید دانش سیاستی به نحو بومی صورت گرفته باشد، اغلب به سوی بنیان‌های نظری سوق یافته و کمتر به مطالعه تاریخی انضمامی و بررسی ابعاد فرهنگی اجتماعی پدیده‌ها ختم شده است. ویژگی مواجهه تاریخی، تأکید بر تجربی و انضمامی بودن است و همین باعث ایجاد تفاوت و تمایز با رویکرد نظری یا ترجمه‌ای تطبیقی می‌شود. بر همین اساس، در گروه سیاست‌گذاری و مطالعات راهبردی پژوهشکده فرهنگ و هنر اسلامی مسیری آغاز شده است که قصد دارد رخدادها و پدیده‌های فرهنگی ایران معاصر را به نحو تاریخی انضمامی مورد بررسی و مطالعه قرار دهد.

بخشی از سیاست‌ها و تجربیات مدیریت فرهنگی در جمهوری اسلامی در رخدادها و رویدادها، در سازمان‌های تأسیسی پس از انقلاب و همچنین در برخی مسائل مانند حجاب قابل خوانش و بررسی هستند. ایده اولیه شکل‌گیری این مجموعه از کتاب‌ها و گزارش‌ها نیز همین دغدغه بوده است.

قصد این بوده که تطور ایده اداره در آن رخداد یا سازمان یا مسئله مورد دقت قرار گیرد و برای این مهم لازم بود که به نقطه سفر پیدایش و تولد

موضوع پژوهش رفته و تغییرات دوره‌بندی شود. روایت تطورات یک پدیده با همه فرازونشیب و همه جزئیات و امورکلی و نسبی که بین مفاهیم، ساختارها، عناصر انسانی و رویه‌ها و فرایندها و محصولات ایجاد می‌شود، مسیر پرچالشی است که شاید آن را بتوان تجربه‌نگاری نامید؛ اما آنچه تاکنون محقق شده با یک نمونه کامل از تجربه‌نگاری فاصله دارد.

شایان ذکر است که این پژوهش‌ها از طریق بررسی اسناد و خروجی‌ها و مصاحبه با ذی‌نفعان و ذی‌نفوذان و کنشگران مانند مدیران و تصمیم‌گیران مؤثر بر رخداد مورد مطالعه یا سازمان و مسئله مورد بررسی صورت‌بندی شده است و برخی تصورات اولیه ما به مرور در فرایند انجام کار تغییر کرده است.

این مسیر پیش از این تجربه نشده است و طبیعی است که خروجی‌های اولیه به لحاظ کم‌وکیف قابل نقد است؛ ازاین‌رو مشتاقانه پذیرای انتقادات هستیم. لازم است کمال قدرانی را از دکتر محمد پورکیانی و دکتر سینا کلهر داشته باشیم که این مجموعه پژوهش در دوران حضور و مسئولیت آن‌ها در پژوهشکده فرهنگ و هنر اسلامی طراحی و اجرا شده است.

محسن دنیوی

مدیر گروه سیاست‌گذاری فرهنگی پژوهشکده فرهنگ و هنر اسلامی